

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Markéta Bednarzová. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Pracovní list: Zabiják

„Ale někde si přece musím lehnout!“ zašeptala. „Nemůžu přece jít spát na ulici ... To ho radši překročím.“

Pokoušela se opilce obejít, ale musela se zachytit o roh prádelníku, aby nesklouzla do té špíny. Coupeau úplně zatarasil přístup k posteli. Lantier se smál pod vousy, protože mu bylo jasné, že Gervaisa nebude dneska v noci spinkat ve své postýlce. Vzal ji za ruku a potichu, vroucně jí šeptal:

„Gervaiso... poslouvej, Gervaiso...“

Ale ona hned pochopila, a zděšeně se mu vytrhla; také mu začala tykat, jako kdysi: „Ne, nech mě... Prosím tě, Auguste, jdi pryč, do svého pokoje... Já už to nějak udělám, přelezu třeba přes pelest...“

„Ale nebud' hloupá, Gervaiso, no tak!“ naléhal dál. „Tady bys ani nemohla zůstat, je tu moc velký smrad... Pojd'! Čeho se bojíš? On nás přece neuslyší!“

Vzpírala se, rázně vrtěla hlavou. V tom rozrušení se začala svlékat, jako by mu chtěla ukázat, že tu opravdu zůstane, přehodila hedvábné šaty přes židli a najednou tu stála jen v košili a spodničce, celá bílá, s krkem a pažemi nahými. Je to přece její postel, ne? A tak v ní taky bude spát! Dvakrát se ještě pokusila najít kousek čistého místa, kudy by prošla. Ale Lantier se nedal odbýt, vzal ji kolem pasu a šeptal jí takové věci, že se jí z nich točila hlava. Ach, to se dostala do pěkné šlamastiky! Před ní ten dobytek, kvůli kterému si nemůže lehnout do postele jako počestná manželka, a za ní ten nestydatý chlap, který myslí jen na to, jak by využil jejího neštěstí a znovu se jí zmocnil. Protože kloboučník začal mluvit hlasitěji, prosila ho, aby byl zticha. Nastražila uši směrem k pokojíku, kde ležela Nana s maminkou Coupeauovou, a poslouchala. Ale obě zřejmě spaly.

„Auguste, nech mě být, ještě je vzbudíš!“ prosila znovu se sepjatýma rukama. „Měj rozum. Snad někdy jindy, jinde... Ale ne tady, před mou dcerou...“

Neříkal už nic, jen se usmíval; a pomalu ji políbil na ucho, tak jak ji kdysi líbával, když ji chtěl rozdráždit a připravit o odpor. Tu najednou ztratila všechnu sílu, cítila jen, jak jí hučí v uších a jak jí celým tělem probíhá příjemné chvění. Přesto ještě udělala krok kupředu. Ale musila ucouvnout. Nebylo to možné, zmáhal ji takový odpor z toho pronikavého smradu, že by se snad sama v posteli pozvracela. Coupeau se rozvaloval jako někde v prachových peřinách, vyspával opici jako zabitého, rukama ani nohama nepohnul a hubu měl nakřivo. Celá ulice by teď mohla přijít dovnitř a líbat jeho ženu, na něm by se ani chlup nehnul.

„Má co chtít!“ zašeptala. „Je to jeho vina, já prostě nemůžu... Ach, bože, bože, on mě vyhání z postele, já už nemám svou postel... Ne, já nemůžu, je to jeho vina.“

Celá se trásla a nevěděla ani, co dělá. A zatímco ji Lantier strkal k sobě do pokoje, objevil se v jedné tabulce zasklených dveří obličej Nany. Právě se probudila a v košili, rozespalá, vyběhla potichu z postele. Podívala se na otce, jak se válí ve své vlastní blivanině, a zůstala stát s obličejem přimáčknutým na sklo, dokud matčina bílá spodnička nezmizela naproti u toho druhého. Tvářila se vážně. V očích zkaženého dítěte, dokořán otevřených, jí svítila smyslná zvědavost.

(ZOLA, Émile. *Zabiják*. Praha: Odeon, 1977. s. 270 – 271)

Interpretace ukázky:

1. Charakterizujte postavu Gervaisy.
2. Jaká je zde role Lantiera? Jaký má vztah ke Gervaise? Jak se k ní nyní chová?
3. Co myslí Gervaisa tou šlamastikou?

4. Jakým způsobem je popsán Coupeaův tvrdý spánek?
5. Proč se Gervaisa náhle svléká?
6. Koho Gervaisa označuje jako „dobytek“ a proč?
7. Jak se Gervaisa ospravedlňuje na konci ukázky?
8. Jak na celou situaci reaguje Nana?

Zabiják:

1. Kdo je tím zabijákem z názvu knihy?
2. Kdy a kde se děj odehrává?
3. Jaké je hlavní téma díla?
4. Určete hlavní a vedlejší dějové linie.
5. O jaký umělecký směr se jedná? Doložte na příkladech.
6. Popište jazyk románu.
7. Tento román je součástí většího celku. Jak se tento celek nazývá? Jmenujte z něj další díla.
8. Z jaké perspektivy je dílo zaznamenáno?
9. Jak se proměňují postavy v psychické rovině a v přístupu k věcem a lidem okolo?
10. Charakterizujte popisné pasáže v textu.